

ΜΑΘΗΜΑ / ΤΑΞΗ :	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ – Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:	29/11/2025

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**Θουκυδίδου Ίστορίαι, βιβλίο 3, 71-72.2**

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα «Δράσαντες δέ τοῦτο ... ἐπιστροφή γένηται». [τράπεζα θεμάτων] Μονάδες 30

Απάντηση

A. Αφού λοιπόν έπραξαν αυτό και αφού κάλεσαν σε συνέλευση τους Κερκυραίους, (τους) είπαν ότι αυτά και ήταν τα καλύτερα ότι δεν θα υποδουλώνονταν με κανένα τρόπο πια από τους Αθηναίους και στο εξής μένοντας ουδέτεροι να μη δέχονται κανέναν από τους δύο παρά μόνο [αν έρχονταν] μ' ένα πλοίο, ενώ τα περισσότερα τα θεωρούν εχθρικά. Μόλις είπαν αυτά, ανάγκασαν [το λαό] να επικυρώσει την πρότασή τους. Στέλνουν επίσης πρέσβεις στην Αθήνα για να εξηγήσουν για όσο έγινε πως συνέφερε και για να πείσουν αυτούς που είχαν καταφύγει εκεί να μην κάνουν καμιά εχθρική ενέργεια, για να μην υπάρξει καμιά αντεκδίκηση.

2. «Δράσαντες δέ ... τήν γνώμην». Ποιες προτάσεις έκαναν οι ολιγαρχικοί στον λαό της Κέρκυρας ύστερα από το πραξικόπημα; (μον. 6) Να παρουσιάσετε την αντιφατικότητα των ενεργειών τους αξιοποιώντας στοιχεία του κειμένου. (μον. 4) Μονάδες 10

Απάντηση

Οι ολιγαρχικοί μετά το πραξικόπημά τους και τη βίαιη κατάληψη της εξουσίας συγκάλεσαν τον δήμο των Κερκυραίων και εξήγησαν στα μέλη της συνέλευσης ότι το νέο πολιτικό σκηνικό ήταν προς το συμφέρον όλων, καθώς δεν θα υπήρχε το περιθώριο υποδούλωσης του νησιού στην Αθήνα («εἶπον ὅτι ... ὑπ' Ἀθηναίων»). Ουσιαστικά όμως, ζητούσαν από το λαό να συμφωνήσει με αυτό το νέο πολιτικό σκηνικό, ώστε να νομιμοποιηθούν οι αυθαιρεσίες τους. Έδωσαν λοιπόν μια «δημοκρατική χροιά» στις πράξεις τους, αφού συγκάλεσαν την κερκυραϊκή εκκλησία του δήμου και παρουσιάστηκαν ως «σωτήρες», ενώ παράλληλα πρόλαβαν τις πιθανές αντιδράσεις των δημοκρατικών.

Ως εκ τούτου προτείνουν, όπως και στο παρελθόν, την ουδετερότητα υπό όρους, τόσο προς τους Αθηναίους όσο και προς τους Πελοποννησίους, γεγονός που σήμαινε διάλυση της επιμαχίας με την Αθήνα, όχι όμως και ολοκληρωτική αποκοπή των δεσμών της Κέρκυρας με την υπερδύναμη αυτής της εποχής («τότε λοιπόν μηδετέρους δέχεσθαι ... πολέμιον ἠγεῖσθαι»).

Στη συνέχεια, οι ολιγαρχικοί εξαναγκάζουν τους Κερκυραίους να επικυρώσουν την πρότασή τους για ουδετερότητα μέσα σε κλίμα ψυχολογικής βίας και τρομοκρατίας («καί έπικυρώσαι ήνάγκασαν τήν γνώμην») Σε αυτό το σημείο νοθεύεται το πολίτευμα της δημοκρατίας και αποκαλύπτονται οι αυταρχικές τους προθέσεις. (μονάδες 6).

Η αντίφαση στη στάση των ολιγαρχικών είναι ολοφάνερη. Από τη μία πλευρά, συγκαλούν τη συνέλευση του δήμου («ξυγκαλέσαντες») και εκθέτουν τα επιχειρήματά τους, προσπαθώντας να δώσουν στο πραξικόπημά τους την επίφαση μιας δημοκρατικής διαδικασίας. Με αυτόν τον τρόπο επιδιώκουν να κατευνάσουν τους Κερκυραίους μετά τη δολοφονία των δημοκρατικών. Από την άλλη όμως, καταργούν στην πράξη την ελεύθερη βούληση του λαού, αφού τον εξαναγκάζουν να επικυρώσει τη γνώμη τους («ήνάγκασαν έπικυρώσαι τήν γνώμην»). Έτσι, ενώ τυπικά επικαλούνται τη δημοκρατία, στην ουσία ασκούν ασφυκτική πίεση με κάθε τρόπο στον λαό (αντίφαση : σύγκλιση εκκλησίας του δήμου ≠ εξαναγκασμός της επικύρωσης). (μονάδες 4)

3. Πώς αντέδρασαν οι Αθηναίοι στην άφιξη της πρεσβείας που έστειλαν οι Κερκυραίοι ολιγαρχικοί στην Αθήνα; Να λάβετε υπόψη σας τη σημασία του θεσμού της πρεσβείας στην αρχαιότητα. Μονάδες 10

Απάντηση

Οι Αθηναίοι, μόλις φτάνει στην πόλη τους η πρεσβεία των Κερκυραίων, ενεργούν αμέσως και με αποφασιστικότητα. Συλλαμβάνουν τους ίδιους τους πρέσβεις, καθώς και εκείνους τους Κερκυραίους δημοκρατικούς που είχαν καταφύγει παλαιότερα στην Αθήνα και είχαν πειστεί από τα λόγια των πρέσβων («τούς τε πρέσβεις καί τούς Κερκυραίους ὅσοι ξυνέπεισαν αὐτοῖς κατέθεντο ἔς Αἴγινα»). Στη συνέχεια τούς στέλνουν στην Αίγινα και τούς κρατούν εκεί ως ομήρους. Για την περαιτέρω τύχη τους, ο Θουκυδίδης δεν αναφέρει τίποτε στο έργο του.

Η σύλληψη της πρεσβείας είναι μια πράξη ανίερη, αντίθετη σε κάθε κανόνα «διεθνούς δικαίου» της εποχής, αλλά και τον ηθικό νόμο. Οι πρέσβεις θεωρούνταν από όλους πρόσωπα ιερά, σεβαστά και απαραβίαστα. Η βίαιη αντιμετώπισή τους από τους Αθηναίους αποδεικνύει πόσο ο εμφύλιος πόλεμος έχει εξαχρειώσει τα πνεύματα και αλλοιώσει τις θεμελιώδεις και διαχρονικές αξίες μιας κοινωνίας. Ωστόσο, θα μπορούσε σε κάποιο βαθμό, δεδομένων των ιστορικών συνθηκών, να δικαιολογηθεί η αντίδραση των Αθηναίων, καθώς οι πρέσβεις ερχόμενοι στην Αθήνα λειτούργησαν ανάρμοστα επιχειρώντας να μεταπείσουν τους Κερκυραίους δημοκρατικούς που είχαν καταφύγει εκεί. Δεν ενήργησαν δηλαδή στο πλαίσιο του θεσμού της πρεσβείας, αλλά ως υποκινητές στάσης («ώς νεωτερίζοντας»). Καθοριστική,

επίσης, υπήρξε και η βίαιη, πραξικοπηματική ανατροπή του πολιτεύματος στην Κέρκυρα από τους ολιγαρχικούς, που άλλαζε την εξωτερική πολιτική του νησιού εις βάρος των Αθηναίων.

4.ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ (Θουκυδίδου Ίστορίαι ,βιβλίο 3, 70)

Αξιοποιώντας αναφορές και από τα δύο κείμενα που σας έχουν δοθεί (πρωτότυπο και μεταφρασμένο), να εξηγήσετε πώς η Αθήνα και η Σπάρτη παρεμβαίνουν στα εσωτερικά της Κέρκυρας δημιουργώντας κάθε φορά νέα δεδομένα. Μονάδες 10

Απάντηση

Στα δύο κείμενα, (πρωτότυπο και μεταφρασμένο), διακρίνεται ξεκάθαρα η παρέμβαση των δύο μεγάλων δυνάμεων της εποχής, της Αθήνας και της Σπάρτης, στα εσωτερικά μιας μικρότερης πόλης, της Κέρκυρας.

Σύμφωνα με το μεταφρασμένο απόσπασμα, η ταυτόχρονη άφιξη του αθηναϊκού και του κορινθιακού πλοίου (Έφτασαν τότε ... με πρέσβεις το καθένα) δημιουργεί έντονη πολιτική πίεση στους Κερκυραίους, οι οποίοι οδηγούνται να λάβουν μια εξισορροπητική απόφαση. Συγκεκριμένα, αποφασίζουν να διατηρήσουν τη συμμαχία (έπιμαχία) με τους Αθηναίους, όπως όριζε η συνθήκη του 433 π.Χ., αλλά ταυτόχρονα να κρατήσουν φιλικές σχέσεις με τους Πελοποννησίους. Η διπλή αυτή στάση φανερώνει την προσπάθειά τους να ισορροπήσουν ανάμεσα στις δύο αντίπαλες δυνάμεις και να διαφυλάξουν την ανεξαρτησία τους. Ωστόσο, η ταυτόχρονη παρουσία και των δύο πρεσβειών στην Κέρκυρα προκαλεί πολιτικό αδιέξοδο, και η απόφαση των Κερκυραίων αποτελεί μια απόπειρα επιβίωσης μέσα σε ένα κλίμα έντονου ανταγωνισμού. Όπως όμως αποδεικνύεται από τα αιματηρά γεγονότα που ακολουθούν, η προσπάθεια αυτή είναι καταδικασμένη να αποτύχει.

Στη συνέχεια, σύμφωνα με το πρωτότυπο κείμενο, η νέα άφιξη του κορινθιακού πλοίου και των πρέσβων από τη Σπάρτη στην Κέρκυρα έρχεται να ανατρέψει εκ νέου τις ισορροπίες. Οι ολιγαρχικοί, ενθαρρυμένοι από την παρουσία των Πελοποννησίων, αισθάνονται πλέον ασφαλείς και προχωρούν σε επίθεση εναντίον των δημοκρατικών, την οποία και κερδίζουν («Εν δὲ τούτῳ... μαχόμενοι ἐνίκησαν»).

Έτσι, ο εμφύλιος πόλεμος γενικεύεται. Η νέα σπαρτιατική αποστολή εκφράζει ξεκάθαρα την αντίδραση της Σπάρτης στις προηγούμενες κινήσεις των Αθηναίων και μπορούμε να παρατηρήσουμε ένα σχήμα δράσης-αντίδρασης. Είναι πλέον φανερό ότι η Σπάρτη παρεμβαίνει απροκάλυπτα στις πολιτικές εξελίξεις στην Κέρκυρα, προσπαθώντας να

προασπίσει τα συμφέροντά της και να ενισχύσει την επιρροή των ολιγαρχικών, ώστε να ελέγξει την κατάσταση προς όφελός της.

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία ετυμολογικά συγγενή λέξη για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: [τράπεζα θεμάτων] πρόσκληση, καπνοδόχος, καθηγητής, καταφύγιο, ευγενής.

Μονάδες 10

Απάντηση

πρόσκληση : **ξυγκαλέσαντες**

καπνοδόχος : **δέχεσθαι**

καθηγητής : **ήγεισθαι**

καταφύγιο : **καταπεφευγότας-καταφεύγει**

ευγενής : **γένηται**

6. Να συμπληρώσετε τους τύπους που ζητούνται :

Μονάδες 10

Απάντηση

νηί : δοτική πληθυντικού : **ταῖς ναυσίν**

γνώμην : αιτιατική πληθυντικού : **τάς γνώμας**

πρέσβεις : ονομαστική ενικού : **ὁ πρεσβευτής**

ἐπιστροφή : αιτιατική ενικού : **τήν ἐπιστροφήν**

δήμω : ονομαστική ενικού : **ὁ δήμος**

εἶη : α' πληθυντικό Υποτακτικής Ενεστώτα : **ῶμεν**

εἶχον : γ' ενικό Οριστικής στον ίδιο χρόνο και στην ίδια φωνή : **εἶχε**

μαχόμενοι : απαρέμφατο του ίδιου χρόνου : **μάχεσθαι**

ιδρύθη : α' ενικό στον ίδιο χρόνο : **ιδρύθην**

ἔπεισαν : β' ενικό Προστακτικής στον ίδιο χρόνο και στην ίδια φωνή : **πεῖσον**

7.α. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις υπογραμμισμένες λέξεις : ταῦτα, βέλτιστα, ἐπικυρῶσαι, πρέσβεις, ἔς Αἴγιναν, ὁ δήμος (μον. 6)

Απάντηση

ταῦτα : **υποκείμενο** του ρήματος *εἶη* (αττική σύνταξη)

βέλτιστα : **κατηγορούμενο** στο υποκείμενο ταῦτα μέσω του συνδετικού ρήματος *εἶη*

ἐπικυρῶσαι : **τελικό απαρέμφατο ως αντικείμενο** στο ρήμα *ἠνάγκασαν*

πρέσβεις : **αντικείμενο στο ρήμα** *πέμπουσι*

ἐς Αἴγιναν : **εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός κίνησης σε τόπο** στο ρήμα *κατέθεντο*

ὁ δῆμος : **υποκείμενο** του ρήματος *καταφεύγει*

β. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως κύριες ή δευτερεύουσες : (μον. 4)

Απάντηση

- ὅτι ταῦτα καί βέλτιστα εἶη : Η πρόταση είναι **δευτερεύουσα**

- ὡς δέ εἶπον : Η πρόταση είναι **δευτερεύουσα**

- ὅσους ἔπεισαν : Η πρόταση είναι **δευτερεύουσα**

- Ἀφικομένης δέ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει

: Η πρόταση είναι **κύρια**

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διαπιστώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ) : [τράπεζα θεμάτων]

Απάντηση

Ο Θουκυδίδης

α. συνδεόταν οικογενειακά με την πολιτική παράταξη των ολιγαρχικών. **(Λ)**

β. περιέγραψε τον λοιμό με βάση και την προσωπική του εμπειρία. **(Σ)**

γ. καταγράφει τον Πελοποννησιακό πόλεμο από την αρχή ως το τέλος του. **(Λ)**

δ. πιστεύει ότι οι θεοί επεμβαίνουν στις ιστορικές εξελίξεις. **(Λ)**

ε. αποδίδει αυτολεξεί στις δημηγορίες του τους λόγους των ομιλητών. **(Λ)**

Μονάδες 10